

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Enchiridion Theologiæ Pastoralis Et Doctrinæ Necessariæ Sacerdotibvs Cvram Animarum administrantibus

Binsfeld, Peter

Avgvstæ Trevirorvm, 1609

31. Cap. De Me[n]dacio, & promißis adimple[n]dis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40721

mosa in aliquem inuenta publicat; talia enim quis simul ac reperit tenetur abscondere, aut rumpere, iuxta l. i. Cod. de libellis famosis.

CAPVT XXXI.

DE MENDACIO.

INTER peccata verborum frequentissimū est mendacium, ideò de eo nunc agendum, nam de alijs scilicet, susurratione, murmuratione, maledictione, blasphemia, detractione, & similibus actum est in secunda parte, quia dicta relata sunt inter filias vitiorum capitulum.

De mendacio legendi S. Thom. 2. 2. quæst. 110. Summistæ in verb. Mendacium. Nauarr. in Manuali, cap. 18. num. 3. & in cap. Humane aures. 22. quæst. 5.

*Mendaciū
quid sit.*

Mendacium est falsa vocis significatio, cum intentione fallendi.

Requiritur ergo ad rationem mendacij, vt quis enunciet falsum cum intentione dicendi falsum. Quod autem additur (cum intentione fallendi) spectat ad perfectionem & maiorem grauitatem mendacij. Nominatur mendaciū ex eo, quod contra mentem dicitur. Ex dictis infertur eum, qui falsum dicit credens esse verum formaliter non mentiri, licet materialiter falsum dicat.

Men-

Mendacium ex sua natura malum est: unde nec licitum est mentiri, aut pro conseruatione vitæ, aut pro salute hominum, aut quacunque ex causa. Hinc ex Augustino in libr. contra mendacium in 22. quæstion. 2. capit. Primum, dicitur. Quisquis autem esse aliquod genus mendacij, quod peccatum non sit putauerit, decipiet seipsum turpiter, cum honestum se deceptorem arbitretur aliorum.

Triplex est mendacium, Officiosum, Iocosum, & Perniciosum. Officiosum, quod nemini nocet, sed alicui prodest ad commodum. Iocosum, quo tantum leuis delectatio quæritur: vt quando quis colloquio miscet aliquod verbum falsum placendi studio; quod nulli obest. Hæc duo mendaciorum genera sunt venialia, cauenda tamen: Nam scriptum est. Noli velle mentiri omne mendacium.

Perniciosum est, quod alicui in spiritualibus, vel temporalibus detrimentum adfert, de hoc intelligendum, Sapientia 1. Os quod mentitur occidit animam, & Psalm. 5. Perdes omnes qui loquuntur mendacium. Hoc mendacium est mortale, quando notabile nocementum proximo infertur: aut intenditur. Quare grauissimè peccant, qui mentiuntur in rebus fidei, religionis, & morum. S. Thomas loc. cit. art. 4. Caietan. ibidem & Nauarr. in Manuali cap. d. nu. 4. Hinc mortaliter agunt, qui scienter & prudenter falsum concionan-

Hh 5 tur;

*Mendaciū
triplex Of-
ficiosum,
Iocosum,
& Perni-
ciosum.*

tur: aut vitam alicuius sancti aliter quam se
fingunt, aut falsa miracula prædicant.

De promissis adimplendis.

AD mendacium spectat non adimplere
promissum; est enim dictum recte, dicitur
cet Deo infidelis & stulta promissio.

*Conditio-
nes requi-
sita ad ob-
ligationem
in promissis.*

Ad hoc autem, ut promissio obliget, alique
conditiones requiruntur. *Prima*, ut promissio
sit de re licita cum intentione se obligandi.
Quare si quis ficto animo promittat, aut in-
stetum se aliquid illiciti promittat, nulla obli-
gatur apud Deum obligatio. Eadem est ratio
de promissione rei impossibilis, quia ad im-
possibile nemo obligatur, iuxta regulam in-
ris in 6. capit. Nemo ad impossibile. *Secunda*
Conditio, ut sit voluntaria & deliberata: Unde
promissio metu, & dolo extorta non obligat
in conscientia. Quia ille, qui vim & metum
infert, non meretur, ut ei promissum seruetur,
ut optimè S. Thom. 2.2. quæst. 89. artic. 7.
ad 3. docet. *Deliberatio* etiam tanta sufficit in
promisso, quanta in voto. *Tertia*, debet esse
de re notabili: quia ut sæpè repetitum, paritas
materiæ in omni materia excusat. Quare
si quis alicui promittat salutare amicum, aut
mandata parui momenti exequi: aut similia
leuia præstare, si non impleat, non incurrit
mortalem culpam. *Quarta*, ut non superveniat
mutatio status rerum, quæ non erat tempo-

promissi. Sic si promisi aliquam ducere in vxorem, quæ habetur pro honesta, si deinde fornicata fuerit, non tencor: aut si promisi alicui dare mutuo 100. florenos, quos habeo, spoliò à militibus, cessat obligatio: Promissio enim fit, debitis subintellectis conditionibus. Regula ergo in hac materia esse potest. Quod omnis vere, deliberata, & voluntaria promissio obliget, quando est de re licita, possibili, & notabili, nec eam mutatio rerum status superueniens tollit.

Quomodo mendacium fugiendum sit, qui legere voluerit, videat Guilhelmum Peroaldum Episcopum Ludunen. Tomo 2. de virtutibus & vitijs, in tractat. de peccato linguæ. capit. 5.

CAPVT XXXII.

DE DVOBVS VLTIMIS

Præceptis Decalogi.

9. *Non concupisces vxorem proximi tui.*
 10. *Non concupisces rem proximi tui, non domum, non agrum, non seruum, non ancillam, non bouem, non asinum, non vniuersa, quæ illius sunt.*

DE his præceptis parum est dicendum, cum eorum cognitio aperta sit ex 6. & 7.

Du